

Fremtind Forsikring AS
Postboks 778 Sentrum
0106 OSLO

VAR REFERANSE
20/7387

DERES REFERANSE

DATO
20.07.2021

Tilsynsrapport

Finanstilsynet gjennomførte stedlig tilsyn i Fremtind Forsikring AS 7., 8. og 9. september 2020. Tilsynet hadde som formål å gjennomgå foretakets system for styring og kontroll med virksomheten samt risikonivå og kapitalisering. Det var også en gjennomgang av styring og kontroll på IKT-området.

Til grunn for tilsynsrapporten ligger Finanstilsynets foreløpige rapport av 2. desember 2020 og styrets tilsvarende av 5. februar 2021.

Finanstilsynet har følgende merknader etter det stedlige tilsynet:

1. FORHOLD KNYTTET TIL RISIKONIVÅ OG KAPITALISERING

Nivået på foretakets kapitalmål og styrets risikoappetitt

Finanstilsynet registrerte at foretakets solvenskapitaldekning var målsatt til 160 prosent. Solvenskapitaldekningen har vært fallende og var 175 prosent per 31. mai 2020. Konsolidert solvenskapitaldekning for delkonsernet var betydelig lavere. Finanstilsynet påpekte i den foreløpige rapporten at det på generelt grunnlag bør være foretakets reelle risiko som er grunnlag for foretakets kapitalmål og risikostyring, i tillegg til at foretaket må sikre at det til enhver tid overholder det regulatoriske solvenskapitalkravet med forsvarlige marginer. Finanstilsynet påpekte at styret bør fastsette mål for konsolidert solvenskapitaldekning for delkonsernet.

Finanstilsynet registrerer fra styrets svar at styret er enig i at det bør fastsettes et mål for konsolidert solvenskapitaldekning for delkonsernet. Finanstilsynet tar til etterretning at styret nå har fastsatt et slikt mål.

Nærmere om investeringsporteføljen

Ved utgangen av første kvartal 2020 var 26 prosent av foretakets investeringsportefølje plassert i fast eiendom. Videre var om lag 10 prosent av porteføljen investert i aksjer. Finanstilsynet konstaterte i foreløpig rapport at foretakets investeringsportefølje forvaltes med høyere risiko enn det som normalt observeres i skadeforsikringsforetak. Finanstilsynet ba om en redegjørelse for risikoen i porteføljen og styrets vurdering av konsentrasjonsrisikoen.

Finanstilsynet påpeker at det etter finansforetaksloven § 2-12 kan gis tillatelse til å drive enten livsforsikringsvirksomhet eller skadeforsikringsvirksomhet (separasjonsprinsippet). Når livsforsikringsforetak og skadeforsikringsforetak er i samme gruppe, er det ikke tilstrekkelig at foretakene er separate juridiske enheter. Finanstilsynet understreker at foretakene også må være organisert og styrt på en slik måte at det ikke er risiko for at det blir fattet beslutninger som ikke er i det enkelte foretaks interesse.

Finanstilsynet vil bemerke at selv om den totale eiendomsandelen i Fremtind konsern er innenfor målsatte vekt, så må styret gjøre en selvstendig vurdering for Fremtind Forsikring AS. Finanstilsynet registrerer at selv om det ikke er foretakets langsiktige strategi å ha 26 prosent eiendom i investeringsporteføljen, har foretaket hatt denne allokeringen over tid. Styret har ikke utført sensitivitetsanalyser for Fremtind Forsikring AS med denne porteføljesammensetningen. Finanstilsynet kan heller ikke se styret har angitt hvor lenge det kan aksepteres avvik fra de målsatte vektene. Finanstilsynet viser til finansforetaksloven §§ 13-6 og 13-10 og ber styret foreta risikovurderinger basert på foretakets faktiske portefølje.

Operasjonell risiko

Finanstilsynet tok i den foreløpige rapporten opp problemstillinger knyttet til mulige interessekonflikter på flere nivåer, knapphet på ressurser og nøkkelpersonrisiko, og påpekte at det var lite skriftlige rutiner på sentrale områder i virksomheten. Finanstilsynet ba om styrets vurdering av om dette i tilstrekkelig grad var ivaretatt i beregningene av kapitalbehovet for operasjonell risiko.

Det fremkommer av styrets svar at styret vurderer at foretakets skriftlige rutiner er tilstrekkelige. Finanstilsynet registrerer at foretaket ikke har foretatt vurdering av risiko og kapitalbehov knyttet til den operasjonelle risikoen som følge av interessekonflikter, knapphet på ressurser eller nøkkelpersonrisiko, men at foretaket vil vurdere om disse elementene skal tas med i beregningene i forbindelse med ORSA-prosessen fremover. Finanstilsynet merker seg for øvrig at skriftlige rutiner er revidert (se rapportens punkt 2.1.1).

Utbyttekapasitet

Finanstilsynet registrerte at foretaket har ambisjoner om betydelig vekst fremover. Finanstilsynet ba om styrets vurdering av foretakets utbyttekapasitet i lys av vekstrategien og det økte kapitalbehovet som følge av dette.

Det fremkommer av styrets svar at foretakets oppdaterte kapitalstrategi og nye metode for beregning av solvenskapitalmålet tar høyde for planlagt vekst og andre strategiske initiativ, og det er styrets oppfatning at modellen gir et godt grunnlag for å vurdere vekstplanene opp mot utbyttekapasitet. Finanstilsynet registrerer at foretaket i kommende ORSA-prosess og målprosess vil legge større vekt på beregning av utbyttekapasitet knyttet til vekststrategien.

2. FORHOLD KNYTTET TIL STYRING OG KONTROLL

2.1 Overordnet styring og kontroll

2.1.1 Strategi og overordnede retningslinjer

Overordnet strategi og strategiprosess

Finanstilsynet forventer at styret har fastsatt en overordnet forretningsstrategi hvor mål og strategier for virksomheten fremgår. Det skal være etablert en klart definert risikostyringsstrategi som er konsistent med forretningsstrategien. Risikostrategien skal minst dekke formål og hovedprinsipper, vedtatte rammer for risikotoleranse og fordeling av ansvar for alle relevante aktiviteter. Foretaket skal ha retningslinjer som sikrer gjennomføring av risikostrategien. Retningslinjene skal blant annet definere og kategorisere vesentlige risikoer, etablere rammer for risikotoleranse innen hver risikokategori og fastsette hvordan foretaket skal styre den enkelte risiko. Styret og ledelsen skal ta hensyn til informasjonen i sine beslutningsprosesser.

Finanstilsynet vurderte i foreløpig rapport at styret ikke tydelig hadde definert sin overordnede risikotoleranse og risikoappetitt. Finanstilsynet forstod det slik at foretaket hadde et foreløpig mål om at solvenskapitaldekningen til enhver tid skal være minimum 160 prosent, uten at dette fremgikk entydig av sakspapirer og rapporter. Finanstilsynet kunne ikke se at det forelå prosesser der styret definerte rammer for risikotoleranse for ulike typer risiko, for å sikre at tilpasningen på hvert risikoområde totalt sett var innenfor det overordnede kapitalmålet.

Styret viser i sitt svar til at det fremgår av foretakets policy for fastsettelse av risikotoleranse, risikoreport og beredskapsplan at målsatt solvenskapitaldekning var 160 prosent. Finanstilsynet registrerer imidlertid at styret er enig i at det ikke er etablert tilstrekkelig risikotoleransegrenser og risikovilje for foretakets mest vesentlige risikoer som tydelig understøtter det overordnede kapitalmålet på 160 prosent, og vil påse at det gjøres.

Styret erkjenner at vurdering av risikotoleranse og risikovilje (risikoappetitt) ikke har vært tilstrekkelig integrert i fastsettelse av ny forretningsstrategi og den finansielle målprosessen. Finanstilsynet registrerer at i forbindelse med utarbeidelse av ny forretningsstrategi vil en vurdering av etablerte rammer knyttet til risikotoleranse og risikovilje inngå som en sentral del av målprosessen. Finanstilsynet tar til etterretning at nye grenser for risikotoleranse vil bli etablert for de vesentligste risikoene og at dette skal være etablert innen utgangen av 2. kvartal 2021.

Kapital- og beredskapsplan

Etter Finanstilsynets oppfatning bør styret etablere en kapital- og beredskapsplan, herunder definere en klar strategi for margin til solvenskapitalkravet samt etablere konkrete tiltak knyttet til ulike kapitalnivåer.

Finanstilsynet påpekte i foreløpig rapport at beredskapsplanen ikke var knyttet til foretakets kapitalstrategi og målsatt solvenskapitaldekning, eller anga når styrets handlingsplikt inntreffer. Videre inntrådte ikke pålagte tiltak for administrasjonen utover økt rapportering, overvåking og vurdering, før solvenskapitaldekningen var under 100 prosent. Finanstilsynet kunne ikke se at effekten av tiltakene var vurdert, eller om de var realistiske i et scenario der foretaket har en solvenskapitaldekning under 100 prosent.

Finanstilsynet registrerer at styret er enig i at det var behov for å utbedre beredskapsplanen og at erfaringene fra koronakrisen i mars 2020 understøtter dette. Finanstilsynet tar til etterretning at styret vedtok ny beredskapsplan i februar 2021.

Retningslinjer for håndtering av interessekonflikter

Det følger av Solvens II-forskriften at forsikringsforetak skal sikre at det er innført effektive prosesser og framgangsmåter for å hindre interessekonflikter. Potensielle kilder til interessekonflikter skal identifiseres. Videre skal det iverksettes tiltak for å sikre at de som bidrar til gjennomføringen av foretakets strategier og retningslinjer, forstår hvor det kan oppstå interessekonflikter og hvordan disse konfliktene skal håndteres.

Finanstilsynet påpekte i foreløpig rapport at retningslinjene for interessekonflikter i foretaket kun omfattet foretakets plikter mellom foretaket og kunder i henhold til finansforetaksloven § 16-1 fjerde ledd, og ikke øvrige potensielle interessekonflikter i foretaket. Finanstilsynet registrerer at styret deler Finanstilsynets syn og vedtok nye retningslinjer for håndtering av interessekonflikter i februar 2021.

2.1.2 Organisering og ansvarsforhold

Styret

Styrets kompetanse egnevaluering

Foretakets styre består primært av ledere i eierbankene. Finanstilsynet påpekte i foreløpig rapport at bred forsikringskompetanse i styret er viktig for at styret skal kunne ivareta sine oppgaver og tilsynsansvar, og ba om styrets vurdering av egen forsikringskompetanse.

Finanstilsynet registrerer at styret vurderer at styrets samlede kompetanse innenfor skadeforsikring er tilfredsstillende, og legger til grunn at styret løpende vurderer om kompetansen bør styrkes.

Finanstilsynet registrerer at styrets sammensetning ble endret på generalforsamlingen 2021.

Styrets egnevaluering

Det følger av Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse at styret årlig bør evaluere sitt arbeid og sin kompetanse. Finanstilsynet anbefaler at egnevalueringen formaliseres ved at det foreligger et skriftlig grunnlag for styrets diskusjon basert på en anonymisert kartlegging blant styremedlemmene av alle relevante forhold knyttet til styrets arbeid og styrets kompetanse.

Finanstilsynet registrerte at styret har gjennomført en slik evaluering, og at det skal utføres jevnlig også fremover. Styret ga lavest score på egen kompetanse innenfor forsikring (Solvens II) og forståelse av verdikjeden i foretaket. Foretakets administrasjon hadde initiert kurs for styremedlemmer der det ble gjort dypdykk i forsikringstekniske temaer. Finanstilsynet ba om styrets vurdering av om disse tiltakene som var iverksatt for å bedre kompetansen på forsikring, var tilstrekkelige.

Styret påpeker i sitt tilsvarende at tiltak med opplæringsmoduler i forsikringsfaglige temaer kom i tillegg til løpende faglig oppdatering i tilknytning til saker, og vurderer at tiltakene er tilstrekkelige. Finanstilsynet tar styrets redegjørelse til etterretning.

Uavhengige kontrollfunksjoner

Det følger av finansforetaksloven § 13-5 andre ledd at forsikringsforetak skal ha uavhengige kontrollfunksjoner med ansvar for internrevisjon, risikostyring, etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov eller forskrift (compliancefunksjon) og uavhengig kontrollfunksjon med ansvar for aktuarfaglige oppgaver (aktuarfunksjon). Foretaket skal innlemme funksjonene og de tilknyttede rapporteringslinjene i organisasjonsstrukturen på en slik måte at den enkelte funksjon ikke er utsatt for innflytelse som kan påvirke dens evne til å utføre oppgavene på en objektiv og uavhengig måte. Hver funksjon skal rapportere direkte til styret.

Organisering av kontrollfunksjonene i andrelinjen

Risikostyringsfunksjonen, aktuarfunksjonen og compliancefunksjonen inngår i samme avdeling som ledes av leder av risikostyringsfunksjonen som er en del av foretakets ledergruppe. Det ble imidlertid opplyst at alle kontrollfunksjonene har direkte rapporteringslinje til daglig leder og styret. Finanstilsynet stilte spørsmål ved om denne organiseringen sikrer tilstrekkelig uavhengighet mellom kontrollfunksjonene og derfor kan føre til interessekonflikter.

Det fremkommer av styrets svar at styret er klar over at organiseringen av kontrollfunksjonene i andrelinje innebærer potensielle interessekonflikter mellom kontrollfunksjonene, og at det anses som viktig å rendyrke og sikre uavhengighet mellom kontrollfunksjonene og mot førstelinjen. Styret opplyser at det er etablert arenaer som skal sikre at kontrollfunksjonene på selvstendig grunnlag har tilgang til den informasjonen som er nødvendig for å gjennomføre uavhengige kontroller. Finanstilsynet registrerer at styret mener at dette tiltaket, sammen med direkte rapportering til daglig leder og styret, sikrer tilstrekkelig uavhengighet. Finanstilsynet tar til etterretning at daglig leder fremover vil være ansvarlig for instruksene for de uavhengige kontrollfunksjonene.

Finanstilsynet legger til grunn at foretaket jevnlig kartlegger mulige interessekonflikter ved organiseringen av kontrollfunksjonene.

Utkontraktering - dekning av agenters ansvar

Etter forsikringsformidlingsloven § 7-5 skal forsikringsagentforetaket tegne forsikring med mindre forsikringsforetaket i avtalen med agenten har påtatt seg å dekke ansvaret. Det skal være dekning for agentforetakets ansvar overfor oppdragsgiver eller andre som utleder sin rett fra oppdragsgiver grunnet yrkesmessig uaktsomhet. Dekningen må være i henhold til forsikringsformidlingsloven og forsikringsformidlingsforskriften. Dersom agentforetaket har underagenter, jf. fml. § 7-1 tredje ledd, er det lagt til grunn at underagentene skal dekkes av agentforetakets forsikring. Dette gjelder likevel ikke dersom underagenten tegner egen forsikring. Agentforetaket må ha rutiner som sikrer at forsikring tegnes og fornyes i samsvar med lovens krav.

Finanstilsynet tok opp under tilsynet at det ikke fremgikk av agentavtalene hvordan kravet om ansvarsforsikring er ivaretatt, og ba i foreløpig rapport om styrets redegjørelse.

Det fremkommer av styrets svar at ansvaret for å tegne forsikring for ansvaret, tidligere var tildelt distribusjonsbankene. Imidlertid har foretaket fra 1. januar 2020 påtatt seg å dekke krav om erstatning som DNB Bank og SpareBank 1-bankene måtte pådra seg etter reglene i lov om forsikringsformidling kap. 4, jf. forskrift om forsikringsformidling kap. 2, jf. lov om forsikringsformidling § 7-5, i forbindelse med at bankene er forsikringsagenter for foretaket.

Erstatningsansvarsbekreftelsen gjelder også for bankenes underagenter. Det er inngått en tilleggsavtale til hver av distribusjonsavtalene som regulerer dette. Finanstilsynet tar styrets svar til etterretning.

2.1.3 Måling av risiko

Operasjonell risiko

Finanstilsynet registrerte i den foreløpige rapporten at foretaket i ORSA-rapporten vurderte at det reelle kapitalbehovet for operasjonell risiko var høyere enn det regulatoriske kapitalkravet, men at grunnlaget for vurderingene ikke var dokumentert.

Finanstilsynet registrerer at styret ser at vurderingene bak de ulike elementene i tilleggskapitalen kunne vært bedre beskrevet og dokumentert i foretakets ORSA-rapport. Finanstilsynet tar til etterretning at foretaket i kommende ORSA-prosess vil arbeide med ytterligere involvering, dokumentasjon og kvalitetssikring av vurderingene og grunnlaget for kapitaltillegget.

Klimarisiko

Finanstilsynet forventer at foretaket vurderer klimarisiko som en integrert del av risikostyringsprosessen. Det bør vurderes hvordan klimarisiko, både fysisk risiko og overgangsrisiko, påvirker virksomheten. Det forventes at foretaket omtaler klimarisiko i ORSA, og at det utarbeides kvalitative og kvantitative scenarier.

Finanstilsynet tok i foreløpig rapport opp at foretaket er opptatt av bærekraft, men at det i stor grad var knyttet til hvordan klimaendringer og bærekraft skal brukes for å øke konkurransekraften, og at det ble lagt lite vekt på hvordan klimarisiko påvirker virksomheten. Finanstilsynet ba om styrets vurdering av foretakets eksponering mot klimarisiko, herunder særlig hvordan klimarisiko vurderes å påvirke forsikringsrisikoen framover. Videre ble det bedt om en redegjørelse for hvordan klimarisiko integreres i strategisk planlegging, produktutvikling, prising og risikostyring.

Det fremkommer av styrets svar at foretaket arbeider med å bygge kompetanse og forståelse for klimautviklingen, og at det i desember 2020 ble vedtatt å gjennomføre en omfattende klimarisikoanalyse, hvor resultatene og identifiserte tiltak var forventet å foreligge i februar 2021. Det vil deretter bli gjennomført en prioritering av de viktigste tiltakene som bør gjennomføres i løpet av 2021, i tillegg til en plan for å lukke de øvrige identifiserte gapene av lavere prioritet i 2022 og fremover. Finanstilsynet registrerer at det i ORSA-prosessen vil bli utarbeidet både kvantitative og kvalitative scenarioer, samt analyser av klimarisiko. Finanstilsynet tar til etterretning at det basert på klimarisikoanalysen vil etableres en klimarisikopolicy, som vil danne grunnlag for hvordan klimarisiko skal integreres videre i strategisk planlegging, produktutvikling, prising og risikostyring.

2.1.4 Overvåking og rapportering

Solvens II Rapportering

Finanstilsynet påpekte i foreløpig rapport at det var registrert avvik mellom de rapporterte størrelsene solvenskapitalkrav, ansvarlig kapital og solvenskapitaldekning i den kvartalsvise rapporteringen til Finanstilsynet og tilsvarende størrelser i Fremtind Forsikring AS' publiserte kvartalsrapporter. Finanstilsynet ba i foreløpig rapport om bekreftelse på hvilke tallstørrelser som var de korrekte.

Finanstilsynet registrerte videre gjennom høsten 2020 og våren 2021 feil i foretakets Solvens II-rapportering til Finanstilsynet. Finanstilsynet påpekte at feil i rapporteringen fra Fremtind Forsikring AS gir et feil grunnlag for vurdering og oppfølging av foretaket. I tillegg, som følge av foretakets størrelse, bidrar feil i rapporteringen også til misvisende tall for skadeforsikringsbransjen som helhet.

Finanstilsynets fremholdt i et eget brev til foretaket datert 14. januar 2021 at størrelsen på og frekvensen av feilrapporteringen ytterligere illustrerte mangler i foretakets system for styring og kontroll som påpekt under det stedlige tilsynet og i foreløpig rapport. Finanstilsynet la til grunn at styret iverksatte tiltak for å påse at framtidige beregninger og rapporteringer er korrekte. Det ble bedt om at styret svarte på brevet sammen med foretakets svar på foreløpig rapport.

Finanstilsynet ser alvorlig på de avdekkede svakhetene. Finanstilsynet registrerer at styret bekrefter at det er innført systemmessige tiltak og kontrollmekanismer for å sikre økt kvalitet på foretakets rapportering fremover. Finanstilsynet understreker betydningen av at foretakets rapportering er korrekt og legger til grunn at styret påser at rapporteringen har god kvalitet.

2.1.5 Uavhengig kontroll – tredjelinjefunksjoner

Oppfølging av internrevisjonens påpekninger

Det var uklart for Finanstilsynet hvordan styret følger opp at administrasjonen utfører vedtatte tiltak som følge av påpekninger fra internrevisjonen.

Det fremgår av styrets svar at foretaket har oppdatert prosessen for å sikre at vedtatte tiltak blir iverksatt og implementert. Finanstilsynet registrerer at Compliancefunksjonen er ansvarlig for å implementere og følge opp prosessen og halvårlig utarbeide en statusrapport med utestående punkter og frister. Statusrapporten legges frem for konsernledelsen og selskapets styre.

2.2 Forsikringsområdet

2.2.1 Strategi og sentrale retningslinjer

Strategi

Finanstilsynet forventer at foretaket har en dokumentert strategi for forsikringsrisiko. Formålet med strategien bør være at styret gir klare føringer for hvordan foretakets administrasjon skal utøve og styre forsikringsvirksomheten. Strategien bør være i overensstemmelse med overordnet risikostrategi og forretningsstrategi, og gjelde på konsolidert basis slik at den omfatter datterforetak. Strategien bør være vedtatt av styret, og bør vurderes jevnlig i en definert beslutningsprosess.

Finanstilsynet tok i den foreløpige rapporten opp at det ikke forelå et strategidokument for forsikringsvirksomheten.

Finanstilsynet registrerer at styret i sitt tilsvare erkjenner at utøvelse og styring av forsikringsvirksomheten mangler helhet og opplyser om at det er igangsatt arbeid for å sikre helhet og sammenheng mellom de styrende dokumentene i overensstemmelse med overordnet risiko- og forretningsstrategi som skal gi klare føringer til hvordan administrasjonen skal utøve og styre forsikringsvirksomheten. Styret understreker at det per i dag foregår styring og kontroll av forsikringsrisiko gjennom bl.a. en godt dokumentert struktur for dynamisk resultatstyring i førstelinjen. Finanstilsynet tar til etterretning at styret vil sikre at en klarlegging av styring og

kontroll av forsikringsrisiko blir ivaretatt på en bedre måte gjennom et nytt samlet strategidokument for forsikringsvirksomheten.

Risikotoleranse, mål og rammer

Finanstilsynet forventer at styret klart definerer sin risikoappetitt og risikotoleranse for forsikringsrisiko, og at disse relateres til foretakets kapitalsituasjon i form av regulatorisk solvenskapitalkrav og krav til avkastning på egenkapitalen. Det bør presiseres hvilke produkter/typer risiko foretaket er villig til å akseptere, og det bør gis rammer for de ulike forsikringsrisikoene, samt føringer for geografisk konsentrasjon og konsentrasjon mot enkeltkunder. Det bør etableres en klar gjenforsikringsstrategi.

Det ble under tilsynet redegjort for foretakets håndtering av forsikringsrisiko, herunder fullmakter og rammer. Det var Finanstilsynets oppfatning at foretaket har et etablert og dokumentert system for styring og kontroll av forsikringsrisiko på lavere administrativt nivå, med definert risikoappetitt og risikotoleranse for enkeltprodukter, og dedikerte ansvarlige. Finanstilsynet vurderte imidlertid at det ikke var dokumentert noen sammenheng mellom vurderinger av risikoappetitt innenfor enkeltprodukter og de overordnede uttalelsene om foretakets risikoprofil for forsikringsrisiko, herunder segmenter og geografi, og det var ikke satt i relasjon til foretakets kapitalsituasjon.

Finanstilsynet registrerer fra styrets svar at styret fremhever at foretaket har et relativt ukomplisert markedsfokus og en relativ enkel porteføljesammensetning, men at risikoer og sammenhenger skal beskrives tydeligere og mer presist i nytt strategidokument for forsikringsvirksomheten.

2.3 Kapitalforvaltningsområdet

2.3.1 Strategi og sentrale retningslinjer

Investeringsstrategi

Finanstilsynet forventer at styret har eierskap til foretakets investeringsstrategi og er aktive premissgivere i utarbeidelsen av strategien. Finanstilsynet påpekte i foreløpig rapport at investeringsstrategien bar preg av å være diskusjonsgrunnlag til styret, og at det ikke syntes å foreligge risikoanalyser som grunnlag for styrets drøftinger.

Det fremkommer av styrets svar at foretakets investeringsstrategi minimum drøftes og behandles i to styremøter gjennom året, og at styret drøfter investeringsporteføljen, avkastning og verdidrivere i månedlige resultatgjennomganger gjennom året i styremøtene. Finanstilsynet tar til etterretning at styret likevel fremover inkluderer flere risikoanalyser ved fastsettelse av investeringsstrategien.

Risikotoleranse og rammer for kapitalforvaltningen

Den etablerte rammestrukturen i et forsikringsforetak bør sikre at alle vesentlige risikoer er styrt. Det ble konstatert i foreløpig rapport at foretaket har etablert rammer for investeringsporteføljen med tillatte aktivaklasser. Rammene for å bruke derivater er begrenset av allokeringsrammene for underliggende plasseringer. Finanstilsynet påpekte i foreløpig rapport at styret har delegert vide fullmakter til administrasjonen.

Når det gjelder delegerte fullmakter svarer styret at administrasjonen kun har anledning til å redusere risikoen for aktivaklasser med høyere risiko, som aksjer og eiendom, ettersom det her er maksandeler. For aktivaklasser med lav risiko, som omløpsrenter, har administrasjonen kun anledning til å gjennomføre en mer defensiv tilpasning da det her er innført minimumsandeler,

siden andelen her vil måtte være opp mot 100 prosent hvis dette er påkrevd ut fra kapitalstatusjonen i selskapet.

Etter Finanstilsynets syn innebærer de tildelte rammene at styret overlater til foretakets administrasjon å gjøre vurderinger av foretakets kapitalstatusjon, og at det kan gjøres store endringer i porteføljesammensetningen uten at styret involveres i forkant av beslutninger og utførelse. Finanstilsynet vurderer at styret har gitt administrasjonen stort handlingsrom.

Finanstilsynet påpekte i foreløpig rapport at styret hadde gitt foretakets administrasjon fullmakt til å plassere en andel i alternative aktivklasser, men at fullmakten ikke er benyttet.

Finanstilsynet registrerer fra styrets svar at bakgrunnen for rammen innenfor alternative aktivklasser, er at det er ønskelig å ha verktøy tilgjengelig til å kunne investere i denne type aktiva. Styret ønsker å gi administrasjonen mulighet til å gjennomføre denne typen plassering innenfor korte tidsfrister.

Finanstilsynet er av den oppfatning at fullmakter som gis bør vær i tråd med faktisk forvaltningspraksis og at fullmakter som ikke brukes, bør trekkes tilbake.

Retningslinjer for kapitalforvaltningen

Finanstilsynet forventer at styret har etablert et tydelig rammeverk og retningslinjer for hvordan foretaket skal utføre kapitalforvaltningen.

Det var Finanstilsynets oppfatning at det ikke er gitt skriftlige retningslinjer for beslutninger om egen forvaltning eller bruk av eksterne forvaltere.

Det er Finanstilsynets forståelse basert på styrets svar at investeringskomiteen velger hvor mange forvaltere foretaket skal ha, hvor stor andel som skal forvaltes eksternt og internt og hvilke kriterier som skal legges til grunn samt valg av forvaltere. Videre legger Finanstilsynet til grunn at det ikke foreligger skriftlige kriterier for når et forvaltningsmandat skal sies opp, og styret bør påse at foretaket utarbeider dette.

2.3.2 Organisering og ansvarsforhold

Mulige interessekonflikter

Finanstilsynet konstaterte i foreløpig rapport at rollene Direktør Finans i Fremtind konsern, Direktør Finans i Fremtind Forsikring AS og Direktør for investeringer (CIO) i Fremtind Forsikring AS utøves av samme person. Fremtind Livforsikring AS har utkontraktert kapitalforvaltningen til Fremtind Forsikring AS. Finanstilsynet reiste spørsmål om en slik konsentrasjon av roller og ansvar kan medføre interessekonflikter som burde identifiseres, vurderes og håndteres. Finanstilsynet ba i foreløpig rapport om styrets redegjørelse for hvordan et eventuelt salg av eiendeler mellom foretakene håndteres og hvorvidt det er etablert retningslinjer for dette.

Styret svarer at det er opprettet en "Service Level Agreement" (SLA) mellom Fremtind Forsikring AS og Fremtind Livforsikring AS som dekker de tjenester som utføres. Foretakets styringsmodell, egne separate styrever i begge foretakene og SLA'ene mellom foretakene, skal sikre at det ikke oppstår interessekonflikter. Det er regelmessige møter mellom selskapene for å evaluere etterlevelsen av SLA-avtalen.

Styret påpeker at investeringsstrategien i Fremtind Forsikring AS og Fremtind Livsforsikring AS er tilpasset forsikringsforpliktelsene i hvert foretak. Det skal i prinsippet ikke være transaksjoner knyttet til de finansielle eiendelene mellom selskapene, men dette kan likevel forekomme i fremtiden. Styret svarer at foretaket vil utarbeide prosess og retningslinjer for hvordan transaksjoner mellom foretakene skal håndteres. Her vil det også adresseres prosess knyttet til identifisering og håndtering av eventuelle interessekonflikter mer generelt.

Finanstilsynet påpeker i punkt 1 over at foretaket over tid har hatt en annen porteføljesammensetning enn strategien tilsier. Styret har begrunnet dette med at det tar tid å få på plass juridiske og forvaltningsmessige strukturer. Finanstilsynet understreker styrets ansvar for å påse at aktivaallokeringen i foretaket til enhver tid er tilpasset skadeforsikringsvirksomheten.

Finanstilsynet minner om at foretakene i en gruppe må være organisert og styrt på en slik måte at det ikke er risiko for at det blir fattet beslutninger som ikke er i det enkelte foretaks interesse.

2.3.3 Måling av risiko

Finanstilsynet stilte i foreløpig rapport spørsmål ved om det var gjort tilstrekkelige scenario- og stresstestanalyser av foretakets investeringsportefølje.

Foretaket utfører i hovedsak stresstestene og scenarioanalysene gjennom ORSA-prosessen, som er drevet av at verdipapirene i rente- og aksjeporteføljen har relativt liten risiko og lav kompleksitet. Finanstilsynet registrerer at styret fremover vil legge større vekt på å dokumentere hvilke stresstester og scenarioanalyser som er gjennomført.

2.3.4 Overvåking og rapportering

Overvåking av rammer

Finanstilsynet påpekte i foreløpig rapport at foretaket hadde brutt investeringsrammen for eiendom, og Finanstilsynet kunne ikke se at bruddet var rapportert til styret hverken av førstelinje- eller andrelinjefunksjoner i foretaket. Finanstilsynet kunne heller ikke se at det var gitt noe ramme på hvor lang tid foretaket kunne akseptere brudd på investeringsrammen. Finanstilsynet ba styret redegjøre for hvilke vurderinger som var gjort mht. mål og ramme for eiendomsporteføljen. Videre ble det bedt om en redegjørelse for hvordan slike brudd på rammer følges opp og rapporteres.

Finanstilsynet registrerer at styret vedtok investeringsstrategien med gitte rammer samtidig som det ble vedtatt en endring i eiendomsporteføljen. Styret ble fremlagt konsekvensen av denne endringen i forhold til rammene i investeringsporteføljen. Basert på dette besluttet styret i Fremtind å avvike rammen på eiendom for Fremtind isolert inntil eiendomseksposering er overført til Fremtind Livsforsikring AS, så lenge konsernet var innenfor rammene.

Videre svarer styret at etterlevelse av forvalters og selskapets rammer følges opp og vurderes daglig, samt oppsummeres i en månedlig rapport. Foretakets risikostyringsfunksjon foretar uavhengige kontroller av at interne og eksterne rammer overholdes, og rapporterer dette til ledelsen og styret i selskapets risikorapporter. Overskridelse av rammen for eiendom ble ikke behandlet og rapportert som brudd i selskapets risikorapporter, da dette ble godkjent og behandlet av styret i egen sak.

Finanstilsynet påpeker at det faktum at styret har avveket fra sin egen vedtatte investeringsstrategi i en egen sak, har medført at foretaket i hele strategiperioden har vært i brudd med investeringsrammen uten at dette er reflektert eller rapportert. Risikorapporten gjenspeiler dermed etter Finanstilsynets syn ikke foretakets reelle risiko. Det fremkommer heller ikke i annen rapportering som omfatter rammeutnyttelse av investeringsporteføljen.

Overvåking av resultater

Det bør foreligge rutiner for overvåking av at interne retningslinjer og rutiner overholdes, herunder rutiner for overvåking av eksterne forvaltere. Det bør foreligge prosedyrer for tiltak dersom enkeltmandater over tid viser svake resultater. Finanstilsynet stilte i foreløpig rapport spørsmål til hvordan foretaket overvåket resultatene i kapitalforvaltningen.

Finanstilsynet registrerer av styrets svar at den månedlige rapporteringen til styret inneholder absolutte avkastningstall på delporteføljer, men ikke de relative. Videre registrerer Finanstilsynet at styret er enig med Finanstilsynet om at dette grunnlaget bør styrkes med hensyn til oppfølging. Kapitalforvaltningsavdelingen arbeider med å utvide den månedlige rapporteringen til styret der mer informasjon om relativ avkastning og risiko for delporteføljer også vil inngå.

2.4 IKT-området

2.4.1 IKT-strategi

I foreløpig rapport etter det stedlige tilsynet påpekte Finanstilsynet at foretaket bør ha en IKT-strategi som uttrykker foretakets strategiske retning og ambisjoner, og gir prioriteringer for IKT-virksomheten. Den styrevedtatte integrasjonsstrategien for Fremtinds IKT-systemportefølje var basert på valg av den ene av to systemporteføljer, med konvertering fra og sanering av systemene fra den andre systemporteføljen. Gjennom dette og styrets tette oppfølging av integrasjonsprosjektene, oppfatter styret at foretakets IKT-strategiske behov har vært godt ivaretatt. Finanstilsynet tar styrets svar til etterretning.

2.4.2 Kontroll av tilganger

Finanstilsynet ba i foreløpig rapport om en redegjørelse for hvordan det skal legges til rette for at linjeleder får utført forsvarlig kontroll med den enkelte ansattes tilganger. Styret ble også bedt om å gi kommentarer til hvordan brukertilganger til applikasjoner inngår i rapporteringen av tilganger for den enkelte ansatte.

Fremtind ga i sitt svar en omfattende redegjørelse for oppfølgingsaktiviteter. Det ble redegjort for foretakets omfang av og bruk av IAM-system, og hvordan dette er implementert. Finanstilsynet tar styrets svar til etterretning.

2.4.3 Internkontrollrapport

Finanstilsynet ba i foreløpig rapport om kommentarer til behov for etablering av rutiner som sikrer at oppfølgingen av internkontrollrapporten dokumenteres, og at oppfølgingen på hvert område ikke avsluttes før det er dokumentert tilfredsstillende løsninger.

Det følger av styrets svar at Fremtind som følge av oppfølging av vedtatte tiltak fra den interne risikovurderingen av IKT (internkontrollen), vil inkludere oppfølgingen i samme rutine som for internrevisjonen. Finanstilsynet tar styrets svar til etterretning

2.4.4 Systemeierskap

Finanstilsynet ba i foreløpig rapport om kommentarer til hvordan det stilles krav til systemers funksjonalitet for å ivareta forretningsmessige behov.

I foretakets svar beskrives systemeierrollen som en koordinerende og funksjonell arkitektrolle for et system som har ett eller flere forretningsområder som interessenter. Rollen skal representere alle forretningsinteressenter, og bidra til at utviklingsteamet leverer mest mulig verdi til forretningen. I rollen ligger ansvar for å eie og vedlikeholde utviklingsteamets liste over ønsket funksjonalitet/behov meldt inn av forretningsområdene. Behovene prioriteres av foretakets forretningsområder basert på forretningsmessig verdi (kost/nytte) og selskapets strategiske prioriteringer, dvs. ikke av IKT-området. Foretaket vil videre utarbeide en ny styringsmodell for utvikling som ytterligere ha fokus på systemeierskap.

Finanstilsynet tar styrets svar til etterretning.

2.4.5 Konsekvensanalyse

I foreløpig rapport ba Finanstilsynet om kommentarer til hyppigheten av konsekvensanalyser på systemer.

I styrets svar vises det til at Fremtind vil forbedre rutinen for årlig konsekvensvurdering gjennom økt formalisering og dokumentasjon, samt at resultatene fra vurderingene bør reflekteres i relevante støttesystem. Finanstilsynet tar styrets svar til etterretning.

2.4.6 Driftsdokumentasjon

I foreløpig rapport ba Finanstilsynet om kommentarer til driftsdokumentasjon for IKT-driftsoppgaver.

Styret ga i sitt svar en redegjørelse for hvordan dokumentasjonen er lagret, organisert, vedlikeholdt og henvist til for både interne og utkontrakterte IKT-driftstjenester. Finanstilsynet tar styrets svar til etterretning.

***

Finanstilsynet ber om å motta kopi av protokollen fra styremøtet hvor Finanstilsynets tilsynsrapport blir behandlet. Kopi av tilsynsrapporten bes sendt til valgt revisor.

For Finanstilsynet

Runa Kristiane Sæther
fung. seksjonssjef

Linn T. Jørgensen
tilsynsrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevne signaturer.